

בית ספר כארגון מורכב מסתגל - מודל בשלות להערכת התקדמות

מטרת הכלי לאבחון עצמי

הכלי לאבחון עצמי מאפשר לבית הספר לאבחן את מידת הבשלות שלו ביישום תפישת בית הספר כארגון מורכב מסתגל ולתכנן את צעדי ההתקדמות ביישום התפישה.

מרכיבי הכלי לאבחון עצמי

הכלי לאבחון עצמי כולל את הקטגוריות המרכזיות המרכיבות את התפישה : המציאות המורכבת והמשתנה, המצפן המותאם והעדכני, בעלי עניין פעלנים ואוטונומיים ואקו-סיסטם תומך ומאפשר. כל אחת מהקטגוריות כוללת מרכיבים שרמת בשלותם נבחנת באמצעות הכלי לאבחון עצמי.

רמות הבשלות

קיימות 3 רמות בשלות בהן יכול להימצא כל רכיב :

1. לא מיושם: המרכיב לא מיושם כמעט או בכלל
2. מיושם חלקית: המרכיב מיושם חלקית מבחינת התכנים, ההיקף או לאורך זמן
3. מיושם: המרכיב מיושם באופן מלא בכל ההיבטים (התוכן, היקף היישום ולאורך זמן)

קטגוריה	מרכיב	1 לא מיושם	2 מיושם חלקית	3 מיושם בשלמות	רוצים להתקדם? כלים תומכים
מציאות מורכבת ומשתנה	זיהוי אתגרים והזדמנויות				<p>סריקת אופקים (המכון לחקר עתידים) מתודות לסריקת המציאות העתידית ואיסוף מידע על מגמות ואותות חלשים המסמנים אותן.</p> <p>מגמות (המכון לחקר עתידים) מאגר עדכני של מגמות חברתיות, טכנולוגיות, כלכליות, סביבתיות, פוליטיות וחינוכיות</p> <p>Challenge Mapping Template (SI) תבנית למיפוי אתגרים של מערכת בראייה כלל ארגונית לטווח קצר וארוך.</p>
	דרכי התמודדות עם מאפייני מציאות ה-VUCA				<p>גיבוש חזון (המכון לחקר עתידים) מתודה לניסוח חזון ארגוני הכולל יעדים ארוכי הטווח ומטרות אסטרטגיות.</p> <p>צירי אי ודאות (המכון לחקר עתידים) מתודה לזיהוי והגדרה של אי-וודאויות עתידיות בתחום מדיניות מסוים.</p> <p>בניית תרחישים (המכון לחקר עתידים) מתודה לבניית תרחישים עתידיים אפשריים כבסיס להבנת המשמעות ובניית תוכניות פעולה.</p>

קטגוריה	מרכיב	1 לא מיושם	2 מיושם חלקית	3 מיושם בשלמות	רוצים להתקדם? כלים תומכים
	<ul style="list-style-type: none"> מורכבות - התאמת מבנה ארגוני ויצירת בהירות עמימות - הבנה דרך התנסויות וזמישות ארגונית 				<p>Scenarios Canvas (SI) תבנית המסייעת לפיתוח תרחישים עתידיים אפשריים המבוססים על מגמות.</p>
מצפן מותאם ועדכני	<p>ידע מיומנויות וערכים:</p> <ul style="list-style-type: none"> בית הספר מתמקד בהוראת הידע, המיומנויות והערכים המוגדרים במדיניות הפדגוגית הלאומית ובתפישת פמ"ע 				<p>המדיניות הפדגוגית הלאומית - מערכת החינוך מדיניות פדגוגית לאומית המגדירה את הידע המיומנויות והערכים בהם מתמקדת מערכת חינוך</p> <p>פדגוגיה מוטת עתיד (המכון לחקר עתידים) פדגוגיה מוטת עתיד 3.0 היא תפישה פדגוגית מערכתית לחינוך רלוונטי במציאות משתנה</p>
	<p>חזון בית ספרי:</p> <ul style="list-style-type: none"> בית הספר הגדיר חזון בית ספרי ייחודי ומיישם תוכנית פעולה להשגתו 				<p>יצירת חזון בית ספרי ייחודי ומימושו (אבני ראשה) מתודה לעיצוב חזון בית ספרי.</p> <p>גיבוש חזון (המכון לחקר עתידים) מתודה לניסוח חזון ארגוני הכולל יעדים ארוכי הטווח ומטרות אסטרטגיות.</p> <p>Iceberg Canvas (SI) תבנית המסייעת לזיהוי ועיצוב מחדש של מודלים, מבנים, דפוסים ואירועים ארגוניים</p>
	<p>מטאפורה מייצגת בית ספרית:</p> <ul style="list-style-type: none"> בית הספר הגדיר מטאפורה המייצגת את הרעיון המסדר הייחודי שלו, לדוג', דרך סיעור מוחות 				<p>Identity Creation Template (SI) תבנית המסייעת לפתח את הזהות או ה"סיפור" של הארגון.</p> <p>Narrative Making Canvas (SI) תבנית המסייעת לעיצוב נראטיב ארגוני שיאפשר שינוי מערכתי בארגון.</p> <p>סיעור מוחות (המכון לחקר עתידים) מתודה להצפת ידע וחילוף רעיונות.</p>

רוצים להתקדם? כלים תומכים	3 מיושם בשלמות	2 מיושם חלקית	1 לא מיושם	מרכיב	קטגוריה
Decentralized Strategy Template (SI) תבנית המסייעת לפתח אסטרטגית ביזור בארגון				אוטונומיה וביזור: <ul style="list-style-type: none"> • הנהלת בית ספר מבזרת סמכויות ומאפשרת מרחב תמרון אוטונומי לבעלי העניין 	בעלי עניין פעלנים ואוטונומיים
Innovation Ecosystem Canvas (SI) תבנית המסייעת לתכנן אקו-סיסטם של חדשנות בארגון Self-Organization Canvas (SI) תבנית המסייעת לעצב תהליכי התארגנות עצמית לשיתוף פעולה בארגון Design Thinking Canvas תבנית המסייעת לקדם חדשנות מוצלחת בהתבסס על גישת החשיבה העיצובית				עידוד פעלנות חדשנות ויצירתיות: <ul style="list-style-type: none"> • בית הספר מעודד פעלנות חדשנות ויצירתיות של בעלי העניין • בית ספר מאפשר ותומך בהתארגנות עצמית של בעלי העניין להתמודדות עם אתגרים והזדמנויות 	
Emergence Thinking Canvas (SI) תבנית המסייעת לתכנן תהליכי התהוות ואימוץ דפוסי פעולה מקומיים כדפוסי פעולה ארגוניים.				אימוץ דפוסי פעולה שצמחו מהשטח: <ul style="list-style-type: none"> • בית הספר בוחן ומאמץ דפוסי פעולה, שפותחו על ידי בעלי העניין, כדפוסים ארגוניים 	
Behavioral Attractors Template (SI) תבנית המסייעת לזהות את הגורמים שהופכים אתגר או רעיון למושך.				רעיונות מושכים: <ul style="list-style-type: none"> • בית ספר מניע את בעלי העניין שלו להתמודד עם אתגרים והזדמנויות באמצעות הצבת רעיונות מושכים 	
				כללים מועטים ופשוטים: <ul style="list-style-type: none"> • בית הספר מיישם מספר מועט של כללים פשוטים המנחים את הפעילות הפעלנית והאוטונומית של בעלי העניין 	

קטגוריה	מרכיב	1 לא מיושם	2 מיושם חלקית	3 מיושם בשלמות	רוצים להתקדם? כלים תומכים
	<p>התנסות לצורך למידה והבנה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • בית הספר מעודד התנסויות קטנות ומהירות לצורך למידה והבנה של תחומים המאופיינים באי ודאות ועמימות. 				<p>Systems Gardening Canvas (SI) תבנית המסייעת לתכנון ניהול מטפח המעודד התנסויות לצורך למידה וחדשנות.</p> <p>מנווטים במציאות החדשה ארגז כלים למנהלים לניווט במציאות החדשה</p>
	<p>משוב:</p> <ul style="list-style-type: none"> • בית ספר מיישם תהליכי משוב בכל פעילויותיו 				<p>Reflexive Thinking Canvas (SI) תבנית המסייעת להבנת הדינמיקה של חשיבה רפלקטיבית.</p>
	<p>ניהול על סף הכאוס:</p> <ul style="list-style-type: none"> • הנהלת בית הספר משמרת את התנהלות בית ספר במצב של סף הכאוס המעודד חדשנות ויצירתיות 				<p>ניהול סיכונים (Clear Risk) מתודה מסייעת בחשיבה על הסיכונים הקשורים להטמעה של חדשנות בארגון.</p>
אקו-סיסטם תומך ומאפשר	<p>מנהיגות בית ספרית:</p> <ul style="list-style-type: none"> • חסונה ומכילה את המציאות המורכבת והמשתנה • מתווה חזון ומדיניות ומנווטת לפיהם מגנה על בעלי העניין מלחצים חיצוניים • מבזרת סמכויות ומטפחת מנהיגות של בעלי העניין תומכת, מאפשרת, מאמנת, מסירה חסמים 				<p>Systems Leadership Canvas (SI) תבנית המסייעת לפיתוח מודעות למנהיגות מערכתית</p> <p>Systems Gardening Canvas (SI) תבנית המסייעת לתכנון ניהול מטפח המעודד התנסויות לצורך למידה וחדשנות.</p> <p>מינהור רוח (המכון לחקר עתידים) מתודה המסייעת לבחינת חוסן של מרכיבי מדיניות מול תרחישים עתידיים.</p> <p>ניהול תהליך חשיבה מערכתי (המכון לחקר עתידים) תיאור תהליך חשיבה מערכתי המסייע לנתח את הסיבות למציאות הנוכחית, ולגבש נתיבי השפעה על הדפוסים במערכת.</p>
	<p>חיבוריות:</p> <ul style="list-style-type: none"> • בית הספר סורק את הסביבה הפנימית והחיצונית באמצעות 				<p>Community Development Canvas (SI) תבנית המסייעת להגדיר את ההיבטים המרכזיים לפיתוח קהילה.</p>

רוצים להתקדם? כלים תומכים	3 מיושם בשלמות	2 מיושם חלקית	1 לא מיושם	מרכיב	קטגוריה
				<ul style="list-style-type: none"> מערך חיישנות מוסדר בית הספר מקיים מגוון שיתופי פעולה עם גורמים בסביבתו החיצונית 	
				<p>תוכנית לימודים:</p> <ul style="list-style-type: none"> בית הספר מעודד ותומך בפיתוח פדגוגי בית ספרי מקומי התואם לצרכים ולייחודיות שלו 	
<p>Innovation Ecosystem Canvas (SI) תבנית המסייעת לתכנן אקו-סיסטם של חדשנות בארגון</p> <p>Decentralized Strategy Template (SI) תבנית המסייעת לפתח אסטרטגית ביזור בארגון</p>				<p>מבנה ארגוני:</p> <ul style="list-style-type: none"> גמישות של מבנה ארגוני ותפקידים בהתאם לצרכי המציאות המשתנה 	
<p>Team Role Development (Workshop Bank) מתודת בניית מערכות יחסים בין חברי צוות של אותו צוות או בין צוותים</p> <p>Team Roles Responsibilities (Workshop Bank) מתודת פעילות להקצאת ולתיעוד תפקידים ואחריות לחברי צוות השינוי / הפרויקט בארגון כדי לייצר התקדמות יציבה.</p>				<p>הכשרת הון אנושי:</p> <ul style="list-style-type: none"> הכשרת סגל ההוראה במיומנויות להתמודדות עם מציאות משתנה חברי סגל ההוראה מעורבים בהגדרת היעדים וסדרי העדיפויות של ההכשרה המקצועית 	
				<p>תשתיות:</p> <ul style="list-style-type: none"> קיימות תשתיות לניהול סריקה סביבתית קיימות תשתיות לניהול והפצת ידע קיימות תשתיות התומכות בהתארגנויות עצמאיות לשיתוף פעולה של בעלי עניין 	

רוצים להתקדם? כלים תומכים	3 מיושם בשלמות	2 מיושם חלקית	1 לא מיושם	מרכיב	קטגוריה
<p>Workshop) team review workshop (Bank מתודת פעילות המסייעת ליצירת הבנה משותפת בתוך צוות לגבי מה עובד טוב, תחומים טעונים שיפור ותחומי הזדמנויות</p> <p>Culture Triangle (Workshop Bank) מתודת פעילות המסייעת לצוותים או לארגונים להבין זה את זה טוב יותר כדי לשפר את שיתוף הפעולה ביניהם.</p>				<p>תרבות:</p> <ul style="list-style-type: none"> • פתיחות לשינוי, פעלנות, חדשנות ויצירתיות • הפקת תועלת ממצואות מורכבת ומשתנה (אנטי שבירות) • נטילת סיכונים מחושבים, סובלנות לכישלונות וחוסן אמון וכבוד 	
<p>Innovation Ecosystem Canvas (SI) תבנית המסייעת לתכנן אקו-סיסטם של חדשנות בארגון</p> <p>Community Development Canvas (SI) תבנית המסייעת להגדיר את ההיבטים המרכזיים לפיתוח קהילה.</p>				<p>שירותים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • פונקציית מו"פ בית ספרית התומכת בפעילות הפיתוח הפדגוגית והארגונית • שירותי ניהול קהילות ידע ועשייה ורשתות חברתי 	